

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขาที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานจ้างตามภารกิจ ประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 269 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณตามสูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 161 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทาง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแบบสอบถามจำนวนรายการ (Check Lists) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) จำแนกออกเป็น 5 ระดับ (rating scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองและหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขาตอบแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยได้นำส่งหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามพร้อมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือจากหัวหน้าหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขาตอบแบบสอบถามและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจนครบส่งคืนผู้วิจัยตามจำนวนที่นำส่ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด ปรากฏว่าสมบูรณ์และถูกต้องทุกฉบับ

5.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding form)

5.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ค่าคะแนนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert)

5.4 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนน แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) F-test (One –Way ANOVA) ผู้วิจัยได้กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบที่ระดับ .05 หากพบความแตกต่างกันจะเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ LSD. (Iest Significant Different) ของฟิชเชอร์ การแจกแจงความถี่และการอภิปรายเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำแนกโดยระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 ถัดมาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 สุดท้าย ระดับ อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3

1.2 จำแนกโดยตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 67.1 รองลงมา ตำแหน่งบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 19.9 สุดท้าย ตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0

2. ระดับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.32$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.29$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.16$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.08$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.03$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.00$)

2.1 ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ เปิดโอกาสให้ประชาชนนำเสนอปัญหา/โครงการในการจัดทำแผนพัฒนา การออกข้อบัญญัติฯเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด การทำประชาพิจารณ์ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นในการออกข้อบัญญัติฯ การฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบฯที่ต้องใช้ปฏิบัติหน้าที่ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปิดประกาศเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติฯและข้อมูลอื่นให้ประชาชนทราบ

2.2 ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ อยู่ในระดับ มาก 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ พนักงานส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต การให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเป็นธรรม ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาตำบลครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีจิตสำนึกของความเป็นผู้แทนประชาชน

2.3 ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์แผนงาน โครงการก่อสร้างพื้นฐานให้ประชาชนได้รับทราบ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เอกสารการสอบราคา,ประกวดราคาให้ผู้ประกอบการหรือผู้มีอาชีพรับจ้างทราบอย่างน้อย 5 ราย มีระบบการตรวจสอบ การฟ้องร้องและการลงโทษผู้กระทำผิดตามกระบวนการยุติธรรม มีหน่วยบริการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์จากประชาชน

2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การแต่งตั้งผู้แทนชุมชน/ประชาคมเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ การจัดซื้อจัดจ้าง ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือ โครงการต่าง ๆ ที่ อบต.จัดขึ้น ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภา อบต. และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีกล่องรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเพื่อนำความคิดเห็นไปพิจารณาดำเนินการ

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดกาณ์และดำเนินการตามแผน ผู้บริหารนำข้อเสนอของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและข้อเรียกร้องของประชาชนไปพิจารณาดำเนินการอย่างทั่วถึง การสำรวจปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในเขตพื้นที่ การออกหน่วยเคลื่อนที่เพื่อให้บริการประชาชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การแสดงผลการดำเนินงานในแต่ละปีผ่านเวทีประชาคมให้ประชาชนได้รับทราบ

2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการจัดทำทะเบียนคุมครุภัณฑ์สำนักงานทุกชนิดอย่างครอบคลุม การดำเนินงานของ อบต.สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีการรณรงค์การใช้วัสดุ ครุภัณฑ์สำนักงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดสรรงบประมาณเหมาะสมกับภารกิจที่ปฏิบัติ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ L.S.D. (Least Significant Different) ของฟิชเชอร์ พบว่า

4.1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่ดำรงตำแหน่งบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมแตกต่างกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

4.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่ดำรงตำแหน่งบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมแตกต่างกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่ดำรงตำแหน่งประชาชนหมู่บ้าน

4.3 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมแตกต่างกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่ดำรงตำแหน่งประชาชนหมู่บ้าน

5. ข้อเสนอแนะของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามด้านดังนี้

5.1 ด้านหลักนิติธรรม ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ให้การเสนอแนะว่า อบต. ควรปฏิบัติ ตามกฎ ระเบียบ ข้อกฎหมายอย่างเคร่งครัด ควรมีการจัดทำประชาพิจารณ์ เพื่อเปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาที่เดือดร้อนเพิ่มขึ้น และสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลควรมีความรู้ด้านกฎหมายและสามารถให้ความรู้กับประชาชนในหมู่บ้านของตนเอง

5.2 ด้านหลักคุณธรรม ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ให้การเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรมี ความซื่อสัตย์สุจริต และเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ผู้บริหารควรเห็นประชาชนเป็นสำคัญ การปฏิบัติงาน ของพนักงานส่วนตำบลต้องทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงตรงต่อหน้าที่ของตนเองและ ควรให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคเป็นธรรม

5.3 ด้านหลักความโปร่งใส ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การ บริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ให้การเสนอแนะว่า ควรติดตาม เรื่องร้องทุกข์ของประชาชน อย่างเร่งด่วน เจ้าหน้าที่ควรออกพื้นที่ประชาสัมพันธุ์ข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประ โยชน์ต่อประชาชนให้ประชาชนได้รับทราบ และควรแจ้งหน่วยงานตรวจ เงินแผ่นดินเข้าตรวจการดำเนินงานของ อบต. เพื่อความถูกต้องและ โปร่งใส

5.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การ บริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ให้การเสนอแนะว่า ควรให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น ควรส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมของ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในเขตพื้นที่เพิ่มขึ้น และเจ้าหน้าที่ควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนหรืองาน ประเพณีต่าง ๆ ของชุมชนเพิ่มขึ้น

5.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การ บริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ให้การเสนอแนะว่า ควรออก หน่วยงานบริหารประชาชนบ้างเพื่อเป็นการพบปะประชาชนและสร้างความสามัคคีในชุมชน ควร มีการแสดงผลการดำเนินงานในแต่ละปีให้ประชาชนได้รับทราบ และผู้บริหารควรนำข้อเสนอ ของประชาชนไปพิจารณาดำเนินการอย่างทั่วถึง

5.6 ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ให้การเสนอแนะว่า ควรใช้งบประมาณ อย่างเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ ควรพิจารณาถึงความจำเป็นของโครงการและติดตาม

ตรวจสอบผลงานอย่างสม่ำเสมอ และพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายควรใช้งบประมาณอย่างถูกต้องตามระเบียบ กฎหมายให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบที่ได้วิจัย การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นโดยรวมเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านหลักความโปร่งใส สอดคล้องกับ พระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ พระมหาสนธยา ชาเสน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมุกดาหารต่อการปฏิรูปการเมืองตามแนวคิดธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมุกดาหาร มีทัศนคติต่อการปฏิรูปการเมืองตามแนวคิดธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับจักรภัทร ชารีคำ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สุวกิจ ศรีปัดดา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม

พบว่า สถาบันราชภัฏมหาสารคาม มีค่าระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีค่าระดับการปฏิบัติงานเป็นร้อยละ 66.182

การที่ผลการวิจัยการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขาอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า

- 1) การออกข้อบัญญัติฯขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ มุ่งให้เกิดความเป็นธรรม บังคับใช้อย่างเสมอภาค รักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักและเป็นที่ยอมรับของชุมชน
- 2) การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยึดมั่นในความถูกต้องดีงามเป็นตัวอย่างแก่ประชาชน สร้างเสริมความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ และมีระเบียบวินัย บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งฝ่ายราชการหรือพนักงานประจำยึดหลักหน้าที่ความรับผิดชอบของตน
- 3) การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งเน้นการปรับกลไกและวิธีการทำงานอย่างโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก เป็นต้น
- 4) การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลถือปฏิบัติตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 76 โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการบริหารงานตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจจะทำอะไร อย่างไร รวมทั้งการตรวจสอบและประเมินผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 5) ตระหนักในอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน ใส่ใจต่อปัญหาของชุมชนและมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผลโดยไม่เลือกปฏิบัติและมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ โดยการจัดการบริหารสาธารณะอย่างมีคุณภาพ มีความจริงใจในการนำโครงการกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน/ประชาคม นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน
- 6) เน้นประสิทธิภาพในการบริหารงานโดยใช้ทรัพยากร/งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์และยั่งยืน โดยการจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนว่าควรจะทำโครงการอะไรก่อน - หลัง ระวังค่าใช้จ่ายทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ให้มีความประหยัดในการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติ รวมทั้งมีกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ใช้ได้ยาวนาน

แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อบกพร่องในการดำเนินงานที่องค์การบริหารส่วนตำบล
 สามขาต้องพัฒนาปรับปรุงแก้ไข เช่น ในเรื่องของการปีประกาศเอกสารข้อบัญญัติฯ
 งบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม มติการประชุมของผู้บริหาร มติ
 สภาที่ผ่านการรับรองแล้ว โดยเฉพาะมติที่กระทบต่อสิทธิหน้าที่รวมทั้งผลได้ผลเสียแก่
 ประชาชนและมติอื่น ๆ ที่ประชาชนควรทราบ การรับเรื่องร้องทุกข์ของประชาชนไป
 ดำเนินการอาจยังล่าช้า และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้วนำความคิดเห็นนั้นไป
 ดำเนินการอาจยังไม่ทั่วถึง เป็นต้น จึงมีผลให้ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการ
 ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปาน
 กลาง

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลสามขา ที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน
 ตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและ
 จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลสามขา ต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน
 ตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวม
 และจำแนกเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สอดคล้องกับจักรภัทร ชารีคำ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความคิดเห็นของ
 ประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพยัคฆ
 ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติ
 ตามหลัก ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวม
 ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับฉลองนพ อัมพ
 รัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลใน
 เขตอำเภอทมิฬไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เปรียบเทียบตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงาน
 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่าง
 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่ผลการวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลสามขาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการ
 ดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์

จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีหลักการคิดวิเคราะห์ถึงเหตุและผล สามารถมองการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหรือกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ได้ละเอียดและเห็นประโยชน์ความสำคัญของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ดังกล่าวได้ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน โดยรวมทุกด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักความคุ้มค่าไม่มีความแตกต่างกัน

สอดคล้องกับสุวกิจ ศรีปีดธา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มาจากหน่วยงานแตกต่างกัน มีความเห็นเรื่องค่าระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

การที่ผลการวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่าตำแหน่งหน้าที่ที่มีผลต่อทัศนคติความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเนื่องจากตำแหน่งหน้าที่ที่ต่างกัน การปฏิบัติงานย่อมแตกต่างกันไปด้วย อาจมองเห็นปัญหาได้หลากหลายมุมมองไม่เท่ากัน ประกอบกับประสบการณ์ความคิดความสามารถในการตระหนักถึงความรับผิดชอบในหน้าที่ไม่เหมือนกัน จึงมองปัญหาได้มากน้อยไม่เท่ากัน

ส่วนด้านหลักความคุ้มค่าที่ไม่มีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ทัศนคติของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา ได้มองเห็นถึงในการ

ปฏิบัติหน้าที่แต่ละส่วนงานทั้งฝ่ายราชการหรือพนักงานประจำที่ยึดหลักหน้าที่ความรับผิดชอบของตน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคถูกต้อง ผู้บริหารมีคุณธรรมยึดหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตระหนักในหน้าที่ในฐานะผู้แทนประชาชน มุ่งเน้นรักษาผลประโยชน์แก่ส่วนรวม

ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขาที่มีตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกัน มีประสบการณ์การเรียนรู้และมีประสบการณ์ความคิดความสามารถต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขาในด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขาได้มองเห็นถึงการปฏิบัติหน้าที่แต่ละส่วนงานและตระหนักในหน้าที่รักษาผลประโยชน์แก่ส่วนรวมได้ดี จึงมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขาไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรพัฒนาความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบฯที่ต้องใช้ปฏิบัติหน้าที่ให้เพิ่มขึ้นและนำความรู้นั้นประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ผู้บริหารควรใส่ใจในความคิดเห็นและความเดือดร้อนของประชาชน โดยนำความคิดเห็นและเรื่องร้องทุกข์เหล่านั้น ไปดำเนินการแก้ไขอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม ควรส่งเสริมและสนับสนุนการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านของหลักความโปร่งใสและด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งพบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ

1.2 จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ดำรงตำแหน่งประชาคมหมู่บ้านมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อยกว่าตำแหน่งอื่น ๆ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์การบริหารส่วนตำบลต้องรีบเร่งส่งเสริมและสนับสนุนหลักธรรมาภิบาลทุกด้านให้แก่ประชาชนเพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อค้นหารูปแบบที่ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการศึกษาปัญหาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ เพื่อนำมาทำการเปรียบเทียบกับกรณีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งจะสามารถพัฒนาการดำเนินงานร่วมกันให้ไปในแนวทางเดียวกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY